

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

456. An Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione tam temporali quàm
spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

2. Quòd si tamen mortuo Prælato administrator nullus constituatur ab Episcopo, potest Prior, aut senior juxta cujusque Ordinis aut monasterii consuetudines alios gubernare iisque præcipere, tamen si jurisdictionem propriè dictam non exerceat; cum neque sit Prælatus, nec vice Prælatus, nisi vel consuetudo sit, vel regula, aut statutum Ordinis præcipiat, ut vacante Prælaturâ Prior, vel alius interea, dum novus Prælatus eligitur, vel constituatur, vices Prælati gerat. Laym. Pirh. ll. c. v. cui proinde vice Prælato obediendum non secus ac ipsi vice Prælato, quem constituit prælatus loco, seu in sua absentia. Quidquid sit de eo, num Priores claustrales similisque Officialès, seu Vicarii in præsentia ipsius Prælati habeant potestatem illam præcipiendi in virtute S. Obedientiæ, quod ex cujusque religionis statutis & consuetudine dignoscendum ait Laym. cum de jure ordinario talem potestatem habere non videantur juxta Suarez. etsi negandum non sit, habere illos juxta potestatem sibi commissam vim aliquam gubernandi, & præcipiendi, ita ut obediri illis etiam in conscientia debeat, uti Ludimagistro in schola, patri-familias in domo.

Quæstio 453. Sede Papali vacante penes quem resideat jurisdictio?

R Esp. remissivè, videndum nimirum Fagn. p. 2. primi decretal. pag. 512. a. n. 2.

Quæstio 454. An Episcopo, vel Prælato alio exempto excommunicato vel suspensio devolvatur quoque jurisdictio ad Capitulum non secus, ac sede vacante, ita ut locus sit electioni Vicarii capitularis?

R Esp. negativè, sed recurrendum ad Papam, ut is provideat. Fagn. in c. quia diversitatem. de concess. præb. n. 25. postquam num. aliquot antecedentibus, contrarium proposuisset, & n. 16. dicens, se super hac quæstione à S. Congregat. præposita negot. Episcoporum. & regular. specialiter consultum, citat pro hac sua sententia Host. in. c. 1. de off. Vicar. in 6. n. 1. dicentem Episcopo excommunicato nec ejus Officialem, nec alium posse jus reddere nisi Papam. Item gl. ibid. v. ipsius & Jo. Monach. ibidem, n. 5. dicentes eadem. Probat suam sententiam Fagn. n. 26. primò ex c. Romana. de suppl. negl. Prælator. in 6. ubi dicitur, jurisdictionem suffraganei non devolvi ad Metropolitanum, additâ ratione; cum id non inveniatur concessum à jure, adeoque conditor dicti Canonis videatur retinuisse sibi hanc facultatem juxta regulam c. nuper. de sent. excommun. Et lanè, si ad Capitulum devoluta esset in hoc casu jurisdictio, Papa id ipsum non redderet pro ratione, nempe quòd jurisdictio concessa esset alteri scilicet capitulo, cui jus suum conferre non possit Metropolitanus, & non nudè pro ratione daret, quòd hæc devolutio non inveniatur in jure concessa Metropolitanò. Probat illam secundò n. 27. ex c. si Episcopus. de suppl. negl. in 6. ubi jurisdictio Episcopi naturaliter viventis tribuitur Capitulo in speciali casu, quando Episcopus est captus à Paganis vel schismaticis; eò quòd tunc sedes censetur quasi vacare per mortem, adeoque extra hunc casum regulariter jurisdictio Episcopi naturaliter viventis non transeat ad Capitulum; cum mors ci-

vilis vel spiritualis Prælati non æquiparetur mortui naturali, nisi ubi id in jure cautum invenitur, ut pro regula tenendum, ait gl. Joan. in c. placuit. il secundò v. mortuus 16. q. 1. Probat Tertio. n. 31. & 32. ex eo, quòd sedes uti vacat interpretativè per Prælati inhabilitatem c. inter corporalia. de translat. Episcoporum. (ubi sicut juxta communem modum loquendi dicitur ecclesia viduata, quæ licet Episcopum habeat inutilem, tamen habere perhibetur) ita etiam vacet interpretativè per excommunicationem & suspensionem, ut post Hostiens. expressè Pavin. de off. & potest. cap. sed. vac. prælud. ult. n. 13. jam verò de sede interpretativè vacante per inhabilitatem, jurisdictio non devolvatur ad Capitulum, sed Papa provideat dando Coadjutorem c. ex parte. de cler. agror. & c. unic. tit. eod. in 6. ergo nec sede interpretativè vacante per excommunicationem, vel suspensionem ea devolvatur ad Capitulum. Huic sententiæ suffragari diuturnam observantiam (quæ juxta h. si de interpretatione. ff. de ll. & c. dilectus. de consuetud. est optima interpres, quæ nimirum Episcopis ob delictum, vel inhabilitatem suspensis ab administratione Capitulum non administrat, sed sedes Apostolica consuevit constituere Vicarios Apostolicos) ait Fagn. n. 32. & addit, hæc potissimum sibi vindicare locum in prælato inferiore. Neque proinde his contrarii sunt (ut Fagn. n. 33.) Host. & Pavin. dicendo, sedem vacare interpretativè, Prælato existente hæretico, excommunicato vel suspensio; cum non loquantur ad effectum devolutionis ad Capitulum, sed ad effectum, ut sit locus titulo ne sede vacante aliquid innovetur Neque etiam S. Congregat. Concil. de 14. Jan. 1588. declarans, Episcopum existente hæretico, pertinere ad Capitulum facultatem concedendi dimissiones, quia Episcopo existente notorè hæretico, jurisdictio idcirco spectat ad Capitulum; quia sedes non interpretativè sed verè vacat juxta c. commissi. de hæret. in 6. Fagn. n. 34. citans seipsum in c. ad abolendam. tit. eod. à n. 29.

Quæstio 455. Num jurisdictio sede vacante una cum Episcopo, vel Prælato moriente exspiret, & veluti de novo incipiat vivere in Capitulo?

R Esp. Cum Carol. Anton. de Luca ad Ventrigl. annot. 15. §. 2. n. 1. deficiente capite mortuo nimirum Episcopo, universam jurisdictionem tam in habitu, quam in exercitio remanere penes Capitulum, tanquam reliquum corpus politicum, seu intellectuale, quòd in hoc differt à corpore naturali, ut etiam sine capite vivat, omnèque faciat operationes.

Quæstio 456. Num Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione tam temporalis quam spirituali?

R Esp. Affirmativè. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. n. 37. ubi: secundum regulas juris communis transeunt in Capitulum omnia jura episcopalia tam temporalia quam spiritualia, juxta c. ult. & penult. de suppl. negl. prælat. in 6. quod proculdubio completitur usum clavium. Guttier. qq. can. l. 1. c. 11. n. 10. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 44. & 45. Pignat. tom. 5. consult. 24. n. 3. ubi: sede vacante Capitulum succedit tam in temporalibus quam spiritualibus, nec inferior est, sed par Episcopo. Hinc ab excommunicatione

dicatione absolvit c. unic. de major. & obed. in 6. Statuta condit. c. cum omnes. de consuetud. Absolvere à juramento. c. ult. & penult. de suppl. negl. Prælatorum. de quorum singulis particulatim infra. Unde jam etiam, si succedat in jurisdictione etiam temporalis, poterit jam exercere non tantum in clericos seu personas ecclesiasticas, sed etiam seculares, in quas Episcopus decedens præter Episcopalem habet jurisdictionem temporalem, tam in causis civilibus quam criminalibus per alios (puta ministros suos) exercenda. Pirh. h. c. citans Quarant. in sum. Bullar. v. capit. sed. vac. s. ultimus. Diana p. 8. tr. 4. resol. 1. 6. citans Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 9. Idque absque periculo irregularitatis, ut addit Diana loc. c. in fine.

Questio 457. Virum jurisdictione Ordinaria Episcopi tota transeat in Capitulum sede vacante?

Resp. Omnem administrationem, & jurisdictionem Episcopalem Ordinariam tam in spiritualibus, quam in temporalibus transire ad Capitulum sede vacante, & ab eo exerceri posse, exceptis iis, quæ ipsum jus commune excipit, vel Pontifex specialiter interdicit. Pirh. cit. n. 44. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 4. citans Dianam tom. 2. tract. 4. resol. 1. Meroll. ib. mor. p. 3. c. 7. dub. 1. n. 2. Garcias p. 5. c. 7. n. 4. Lortet. loc. cit. n. 28. & 29. ubi: ea omnia generaliter & universatim, quæ jurisdictionis ordinariae sunt, lex ipsa nuncupatim transfert in Capitulum. Unde jam tenenda dicta hæc regula affirmativa, nimirum, quod tota illa jurisdictione Ordinaria transeat ad Capitulum, exceptis iis, quæ jus commune excipit. Garc. Pirh. cit. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. §. 6. citans Rebuff. in pr. p. 1. de devolut. n. 58. Federico de Senis. cons. 30. ac dicens hanc opinionem valde convenire cum ipso jure. Ventrigl. loc. cit. Meroll. loc. cit. pluribus ampliatis, ac limitans dictam regulam affirmativam. Fagn. in c. h. de major. & obed. n. 49. & in c. cum olim. tit. eod. n. 2. citans Pavin. de off. & potest. sed. vac. q. 1. part. 1. principal. à n. 3. Jo. Andr. in cit. c. cum olim. n. 5. Butt. n. 15. Abb. n. 3. contra Host. in sum. tit. ne sed. vac. §. 3. Archid. in c. 1. de major. & obed. in 6. apud Fagn. Lambert. de jurep. p. 1. l. 1. q. 2. n. 9. & p. 1. l. 2. q. 2. apud Ventrigl. confluentes in hac materia regulam contrariam negativam, nempe jurisdictionem mortui Episcopo non devolvi ad Capitulum, nisi in quantum invenitur permissum, vel ex indulgentia speciali, vel ex consuetudine præscripta. Proinde jam etiam jurisdictione hac, quam habet Capitulum sede vacante, est ordinaria tam in spiritualibus, quam temporalibus, quia jure communi eam habet, & ad universalitatem causarum. Azor. loc. cit. q. 7. citans gl. in c. 2. ne prælati vices. Jo. Andr. in c. ult. de suppl. negl. prælat. in 6. Pavin. p. 1. q. 2. Verumtamen ad elucidandam magis dictam regulam affirmativam sit

Questio 458. Num ergo Capitulum succedat in jurisdictione Episcopi ordinaria tam contentiosa, seu necessaria, quam in ea, quæ est voluntaria, & gratia?

Resp. In hoc non satis convenire AA. succedere capitulum in tota jurisdictione ordinaria tam contentiosa, seu necessaria, quam voluntaria, & hanc esse generalem juris regulam, quæ solum sit limitanda in casibus à jure expressis, ait apud Garciam Suar. tom. 5. de censuris. d. 50. f. 5. n. 6. Item apud eundem ait Selva de benef. p. 2. q. 1. n. 4. Jus dicere, quod Capitulum succedat in jurisdictione, nec distinguere jurisdictionem contentiosam, seu necessariam, & voluntariam. Item apud eundem Garciam Nayar. cons. 4. 4. de tempor. ord. d. 1. de sentent. Tract. III. De Capit. sed. vac.

nar. n. 1. & seq. & conf. 7. de filiis presbyt. resolvit. Capitulum succedere etiam in his, quæ sunt jurisdictionis voluntariae. Item apud eundem tradit Pavin. loc. cit. p. 1. q. 5. posse dispensare Capitulum, si cur Episcopus, licet sit jurisdictionis voluntariae, in qua etiam succedat. Pro eadem sententia hac generaliter id affirmante citantur quoque ab eodem Garcia Guerrero in speculo. c. 4. Guttier. 99. cen. l. 1. c. 11. n. 10. Rebuff. in pr. tit. de devolut. à n. 38. Bortæ de synod. p. 1. n. 42. & 44. Corat. de benef. p. 2. c. 7. n. 2. Quiataven. eccles. l. 1. c. 5. n. 6. & plurimi alii. Quibus adherere videtur Pirh. n. 45. ubi, quod Capitulum exerceat omnem jurisdictionem Episcopalem tam voluntariam quam contentiosam, licet nonnulli contrarium teneant, quod ad jurisdictionem voluntariam; sed minus probabiliter; cum secundum cavones tota jurisdictione ordinaria Episcopi sede vacante ad capitulum devolvatur &c.

Alii restrictius loquuntur, ut velint, quod in his, quæ sunt gratia, Capitulum succedat in tantum, in quantum à jure reperitur ei concessum. citatur pro hac opinione à Ventrigl. loc. cit. n. 6. addit ad Quarant. in sum. Bullar. v. sede vac. in princip. sic quoque ait Paris. de resign. l. 7. q. 2. n. 25. Capitulum sede vacante potest plurima de pertinentibus ad Episcopum, quæ sunt jurisdictionis voluntariae, pro quo citat Jo. Andr. in c. unic. de major. & obed. in 6. Acque ita in hoc saltem valeat, & tenenda sit regula illa negativa; nempe quod jurisdictione voluntaria non nisi in his, quæ ei à jure communi concessa reperiantur, ad illud transeat.

3. Alii absolute negant, succedere Capitulum in jurisdictione voluntaria. Fagn. in c. illa. ne sede vac. n. 13. ubi expresse: Capitulum sede vacante non succedit in jurisdictione voluntaria, sed in necessaria tantum; quia est necessarius & non voluntarius administrator, ut tenet gl. in Clem. 1. v. Capitulum de heret. (quam Felin. in c. cum olim. de major. & obed. n. 6. dicit communiter approbatam) Rota decis. 5. incipiente, si Episcopus n. 3. in novis. Nec succedit in his, quæ sapiunt gratiam gl. in c. 1. v. presentatos. de Institut. in 6. Et inde est, ut ait Fagn. n. 4. quod Capitulum non succedat in dandis indulgentiis. E contra verò, ut Fagn. n. 15. succedat in admittendis præsentationibus, & institutionibus faciendis; quia hæc sunt jurisdictionis necessariae, & non voluntariae &c. Hanc sententiam sedari videtur Lortet. l. 1. q. 9. n. 47. aliquantulum tamen adhuc limitando, dum ait in Capitulum non transeunt, quæ sunt jurisdictionis voluntariae, concernentia totam diacresin. pro quo citat Gemis. Plura de his infra ubi, quæ possit Capitulum sede vacante in materia beneficii.

Questio 459. An Capitulum succedat in iis, quæ Episcopo competunt jure speciali?

Resp. In iis, quæ Episcopo competunt jure aliquo speciali, seu accidentali (etsi essent ex iis, quæ sunt jurisdictionis, ut expresse Azevedo cons. 1. n. 3. apud Barbof.) non succedit Capitulum sede vacante. Lotter. l. 1. q. 9. n. 47. Barbof. juris eccl. l. 1. c. 32. n. 108. Sbroz de vicar. l. 1. q. 16. n. 1. & l. 2. q. 188. n. 5. & 6. ubi ex Felin. in c. cum omnes. de cons. n. 10. quod licet Capitulum sede vacante statueret possit tanquam successor Episcopi, quæ competunt Episcopo ratione jurisdictionis, statueret tamen non potest super his, quæ competunt Episcopo de jure specialis quia in iis non dicitur successor Episcopi. Ventrigl. l. c. n. 5. (ubi Capitulum succedere in iis, quæ sunt jurisdictionis ordinariae, declaratur communiter procedere in iis, quæ jure communi ad Episcopum spectant tanquam Ordinarii) & n. 7. Garc.